

ЗАТВЕРДЖЕНО
Розпорядженням
Антимонопольного
комітету України
від _____ 2018 р.
№ _____

Типові вимоги
до узгоджених дій суб'єктів господарювання у сфері трансферу
технологій, дотримання яких дозволяє здійснювати ці узгоджені дії без
дозволу органів Антимонопольного комітету України

I. Загальні положення

1. Ці Типові вимоги розроблені відповідно до положень статті 11 Закону України «Про захист економічної конкуренції» (далі – Закон) і визначають вимоги до узгоджених дій суб'єктів господарювання у сфері трансферу технологій. У разі відповідності узгоджених дій суб'єктів господарювання положенням цих Типових вимог такі дії дозволяються і не потребують дозволу органів Антимонопольного комітету України відповідно до частини першої статті 10 Закону.

Положення цих Типових вимог не звільняють суб'єктів господарювання від виконання додаткових вимог, передбачених Законом

України «Про державне регулювання діяльності у сфері трансферу технологій», у визначених цим Законом випадках.

2. У цих Типових вимогах терміни вживаються у таких значеннях:

Активні продажі – продажі, що здійснюються шляхом активного пошуку індивідуальних замовників. Такими діями, зокрема, є надсилання поштових повідомлень або відвідування потенційних замовників, або використання інших методів просування товарів, у тому числі поширення реклами в засобах масової інформації, в мережі Інтернет, які спрямовані на певну територію, групу замовників або окремих замовників на певній території, або шляхом розміщення пунктів розподілу товарів на такій території. Реклама або просування, що спрямовані лише на покупця, визнаються активними продажами, якщо вони забезпечують набуття певної групи замовників або окремих замовників на окремій території.

Взаємна угода про трансфер технологій – угода про трансфер технологій, згідно з якою два суб'єкти господарювання взаємно передають (надають ліцензію на використання) один одному права на певні технології, якщо ці права стосуються конкуруючих технологій або можуть бути застосовані для виробництва конкуруючих товарів.

Вибіркове постачання – система постачання, за якої ліцензіар зобов'язується надавати ліцензію на виробництво контрактних товарів прямо або опосередковано тільки ліцензіатам, відібраним згідно з визначеними критеріями, та за якої ці ліцензіати зобов'язуються не продавати контрактні товари суб'єктам господарювання, які не пройшли відповідного відбору, на території, яка закріплена ліцензіаром для функціонування цієї системи.

Виключна група замовників – група замовників, щодо яких тільки одній із сторін угоди про трансфер технологій дозволяється здійснювати активні продажі контрактних товарів.

Виключна територія – територія, у межах якої лише одному суб'єкту господарювання дозволено виробництво контрактних товарів.

При цьому не виключається можливість надання іншому суб'єкту господарювання дозволу на виробництво контрактних товарів лише для одного визначеного замовника за умови, що такий дозвіл надано з метою забезпечення цього замовника альтернативним джерелом постачання.

Конкуруючі суб'єкти господарювання:

суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність на одному й тому ж ринку технологій, тобто суб'єкти господарювання, які надають ліцензії (дозволи) на конкуруючі технології;

суб'єкти господарювання, які за відсутності між ними угоди про трансфер технологій конкурували б як продавці на одному й тому ж товарному ринку, на якому обертається контрактний товар;

суб'єкти господарювання, які за відсутності угоди про трансфер технологій могли б у дійсності та протягом достатньо стислого проміжку часу вступити на відповідний ринок, здійснивши додаткові інвестиції чи понісши інші витрати, пов'язані із зміною умов господарювання, необхідних для вступу на відповідний ринок (ринки), за умови незначного, але постійного підвищення цін на контрактні товари. Достатньо стислим вважається проміжок часу, що не перевищує час, витрачений на розроблення вже наявної аналогічної технології.

Контрактний товар – товар (продукція, роботи, послуги), створений безпосередньо або опосередковано з використанням переданих (дозволенних для використання) прав на технологію.

Невзаємна угода про трансфер технологій – угода про передачу технології, згідно з якою лише один суб'єкт господарювання надає іншому ліцензію (дозвіл) на права на технологію, або відповідно до якої два суб'єкти господарювання взаємно надають такі ліцензії (дозволи), але відповідні права не стосуються конкуруючих технологій і не можуть бути застосовані для виробництва конкуруючих товарів.

Ноу-хау – сукупність практичної інформації, отриманої завдяки досвіду та випробуванням, яка:

не є загальновідомою або легкодоступною;

є істотною, тобто важливою та корисною для виробництва контрактних товарів;

є визначеною, тобто описаною достатньо вичерпно, щоб можливо було перевірити її відповідність критеріям незагальновідомості та істотності.

Пасивні продажі – продажі, здійснені у відповідь на не спричинені продавцем запити індивідуальних замовників.

Ринок – ринок, на якому предметом обороту є контрактні товари та їхні замітники, тобто всі товари, що їх покупці розглядають як замінні чи взаємозамінні з контрактними з точки зору споживчих характеристик, цін та функціонального призначення.

Права на технологію – права на ноу-хау і наступні права чи їх комбінації: права на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, породи тварин, сорти рослин, топографії інтегральних мікросхем, авторське право на комп'ютерні програми, а також заявки на такі права та заявки на їх реєстрацію.

Ринок прав на технології – ринок, на якому предметом господарського обороту є передані (дозволені для використання) права на технології та їхні замітники, тобто всі права на технології, що розглядаються особою, що їх одержує або має намір одержати, як взаємозамінні або замінні між собою з точки зору їхніх характеристик, витрат (відрахувань), які з ними пов'язані, та використання, для якого вони призначені.

Угода про трансфер технології – угода, незалежно від її форми, про передачу прав на технологію, укладена між двома суб'єктами господарювання з метою виробництва ліцензіатом (особою, яка отримує такі права) та/або уповноваженими ним особами контрактних товарів;

угода про передачу прав на технологію, укладена між двома суб'єктами господарювання, згідно з якою ліцензіар продовжує нести ризики, пов'язані з використанням цієї технології.

II. Сфера застосування

1. Ці Типові вимоги застосовуються до угод про трансфер технологій, предметом яких є права на технологію, строк чинності яких не сплив, які не є припиненими, які не визнано недійсними, та які мають ознаки дій, передбачених частиною першою статті 6 Закону.

У разі коли предметом угод про трансфер технологій є ноу-хау, які одержувач прав на технологію (дозволу на їх використання) зробив публічно відомими, положення цих Типових вимог застосовуються до них протягом строку дії угоди про трансфер технологій.

2. Дія цих Типових вимог поширюється також на положення угод про трансфер технологій, що стосуються:

придбання товарів ліцензіатом (одержувачем прав);

ліцензування або передачі інших прав інтелектуальної власності або ноу-хау, якщо ці положення безпосередньо пов'язані з виробництвом або продажем контрактних товарів.

III. Дозволені узгоджені дії у сфері трансферу технологій

1. Дозволяються і не потребують дозволу:

угоди про трансфер технологій між конкуруючими суб'єктами господарювання, якщо сукупна частка ринків, яка припадає на учасників договору, не перевищує 20 відсотків;

угоди про трансфер технологій між неконкуруючими суб'єктами господарювання, якщо частка ринків, яка припадає на кожного з учасників договору, не перевищує 30 відсотків.

2. Розрахунок ринкових часток сторін угод, зазначених у пункті 1 цього розділу, передбачає:

1) ринкова частка розраховується на основі даних щодо вартості ринкових продажів. За відсутності прямих даних щодо вартості ринкових продажів, для встановлення ринкових часток відповідних суб'єктів господарювання використовуються розрахунки, що ґрунтуються на іншій інформації про ринок, зокрема про обсяги продажу на ринку;

2) ринкові частки розраховуються на основі даних за календарний рік, що передує року, в якому здійснюється розрахунок;

3) у разі якщо сторони угоди про трансфер технологій здійснюють спільний контроль над суб'єктом господарювання, який також діє на ринку контрактних товарів, до ринкової частки кожної з таких сторін додається обсяг ринкової частки суб'єкта господарювання, над яким вони здійснюють спільний контроль, визначений у рівних частинах для кожної зі сторін угоди;

4) ринкова частка ліцензіара визначається виходячи із сукупної вартості продажів контрактних товарів як такого ліцензіара, так і його ліцензіатів;

5) якщо частка на ринку первісно не перевищувала показників, зазначених у пункті 1 цього розділу, але в подальшому перевищила цей показник, то положення пункту 1 цього розділу поширюються на відповідні узгоджені дії протягом двох років після року, в якому зазначені порогові значення було перевищено вперше.

3. Розрахунок ринкових часток здійснюється сторонами угод про трансфер технологій і може бути перевірений органом Антимонопольного комітету України в межах розгляду поданої ними заяви про одержання висновків щодо кваліфікації дій, попередніх висновків про узгоджені дії суб'єктів господарювання або за власною ініціативою.

IV. Істотні та виключні обмеження

1. Положення пункту 1 розділу III цих Типових вимог не поширюються на угоди про трансфер технологій між конкуруючими суб'єктами господарювання, що безпосередньо чи опосередковано, окремо або у сполученні з іншими умовами, залежними від сторін, передбачають:

1) обмеження можливостей однієї зі сторін визначати свої ціни при продажу товарів третім особам;

2) обмеження виробництва контрактних товарів, за винятком:

обмеження виробництва контрактних товарів, встановленого особі, якій передано права на технологію, у невзаємній угоді про трансфер технологій;

обмеження виробництва контрактних товарів лише для однієї зі сторін у взаємній угоді про трансфер технологій;

3) розподіл ринків за територіальною ознакою, асортиментом або за колом замовників (споживачів), за винятком:

зобов'язання сторони (сторін) невзаємної угоди про трансфер технологій не виробляти контрактні товари на виключній території іншої

сторони та/або не продавати контрактні товари на виключній території іншої сторони або виключній групі замовників іншої сторони;

встановлення ліцензіаром у невзаємній угоді обмеження активних продажів для іншої сторони угоди на виключній території або виключній групі замовників суб'єкта господарювання, якому ліцензіаром було надано дозвіл на використання прав на цю технологію, за умови, що такий суб'єкт господарювання не був його конкурентом у момент укладення власної угоди про трансфер технологій;

встановлення ліцензіаром у невзаємній угоді зобов'язання для іншої сторони угоди виробляти контрактні товари лише для окремого замовника, якщо передача технологій здійснена з метою створення альтернативного джерела постачання для цього замовника;

встановлення ліцензіаром в угоді зобов'язання для іншої сторони виробляти контрактні товари виключно для власного використання за умови, що вона може вільно продавати їх як запасні частини для своєї власної продукції;

4) обмеження здатності сторони угоди, якій передано права на технологію (ліцензіата), використовувати власні права на технологію або обмеження здатності однієї зі сторін угоди здійснювати науково-дослідницькі та проектно-конструкторські роботи, якщо тільки це обмеження не є необхідним для перешкодження поширення ноу-хау, переданого третім особам.

2. Положення пункту 1 розділу III цих Типових вимог не поширюються на угоди про трансфер технологій між неконкуруючими суб'єктами господарювання, що безпосередньо чи опосередковано, окремо або у сполученні з іншими чинниками, які контролюються сторонами, передбачають:

1) обмеження здатності однієї зі сторін визначати свої ціни при продажі товарів третім сторонам, за винятком можливості встановлювати максимальні або рекомендовані ціни продажу, якщо це не призводить до

встановлення фіксованих або мінімальних цін продажу внаслідок тиску або надання пільг однією зі сторін;

2) обмеження стосовно території або групи замовників, на якій або яким сторона угоди, якій передано права на технологію, може здійснювати пасивні продажі контрактних товарів, за винятком:

обмеження пасивних продажів контрактних товарів на виключній території або виключній групі замовників, які були закріплені за ліцензіаром;

зобов'язання виробляти контрактні товари виключно для власного використання, за умови, що їх можна вільно продавати як запасні частини для власної продукції;

зобов'язання виробляти контрактні товари лише для окремого замовника, якщо трансфер технологій здійснено з метою створення альтернативного джерела постачання для цього замовника;

обмеження продажів контрактних товарів кінцевим споживачам, якщо сторона угоди, якій передано права на технологію, здійснює оптові продажі цих та/або взаємозамінних чи замінних з ними товарів на ринку;

обмеження продажів контрактних товарів членами системи вибіркового постачання іншим постачальникам;

3) обмеження продажів контрактних товарів кінцевим споживачам стороною угоди, якій передано технологію (ліцензіатом) і яка є членом системи вибіркового постачання, що здійснює роздрібні продажі контрактних товарів, за винятком заборони члену системи вибіркового постачання здійснювати відповідну діяльність у недозволеному місці.

3. Якщо сторони угоди про трансфер технологій на момент її укладання не були конкуруючими суб'єктами господарювання, але стали такими у подальшому, до них застосовуються положення пункту 2, але не пункту 1 цього розділу протягом всього часу дії відповідної угоди, за винятком випадків, коли до угоди внесено істотні зміни. Угода про трансфер технологій, до якої внесено істотні зміни, зокрема щодо характеру, обсягу

прав на технологію, що передаються, умов такого передання, розглядається як інша угода.

4. Положення пункту 1 розділу III цих Типових положень не поширюються на:

1) будь-які безпосередні чи опосередковані зобов'язання сторони угоди, якій передано права на технологію (ліцензіата), надати виключну ліцензію на певну технологію ліцензіару або третій особі, визначеній ліцензіаром, чи поступитися їм сукупністю або частиною прав на вдосконалення, які сторона, якій передано технологію, внесла до переданої технології, або на її нове застосування, яке вона здійснила;

2) будь-які безпосередні або опосередковані зобов'язання сторін угоди про трансфер технологій, що обмежують можливість оспорювати дійсність прав інтелектуальної власності, які має в Україні інша сторона, за винятком можливості, у випадку виключної ліцензії (дозволу), передбачати припинення угоди про трансфер технологій у разі, коли сторона, якій передано технологію, оспорує дійсність будь-яких переданих їй прав;

3) будь-які безпосередні або опосередковані зобов'язання, що містяться в угодах про трансфер технологій між неконкуруючими суб'єктами господарювання, які стосуються обмеження здатності сторони угоди, якій передано права на технологію, використовувати власні права на технологію або обмеження здатності однієї зі сторін угоди здійснювати науково-дослідницькі та проектно-конструкторські роботи, якщо тільки це обмеження не є необхідним для перешкоджання поширення ноу-хау, переданого третім особам.

V. Незастосування положень Типових вимог

1. Положення пункту 1 розділу III цих Типових вимог можуть не застосовуватися до окремих угод про трансфер технологій, які не сприяють

позитивним наслідкам, передбаченим частиною першою статті 10 Закону, якщо конкуренція на ринку суттєво обмежується, зокрема, коли:

1) наявні обмеження доступу на ринок для технологій, які належать третім особам, наприклад, унаслідок сукупного впливу паралельних мереж подібних угод, що забороняють особам, яким передано права на технологію, використовувати технології, які належать третім особам;

2) наявні обмеження доступу на ринок для суб'єктів господарювання, яким право на технологію могло б бути надано, наприклад, унаслідок сукупного впливу паралельних мереж схожих угод, що забороняють сторонам, які передали права на технологію, передавати такі права іншим особам, або ж унаслідок того, що єдиний власник прав на технологію передав виключний дозвіл на них суб'єкту господарювання, який вже діє на ринку товарів, що створюються із застосуванням заміної технології.

2. Положення пункту 1 розділу III цих Типових вимог можуть не застосовуватися також до певних ринків за результатами проведених Антионопольним комітетом України досліджень цих ринків у разі, якщо сукупність взаємно не пов'язаних угод про трансфер технологій, що містять аналогічні обмеження, охоплюють більш ніж 50 відсотків цього ринку.

3. Про незастосування положень пункту 1 розділу III цих Типових вимог відповідно до пунктів 1 та 2 цього розділу Антионопольним комітетом України приймається розпорядження, яке набуває чинності не раніше як через шість місяців після його прийняття.